

Transplantatsiooniga seotud teenuste raviarvele kodeerimise juhend

2012. aasta 1. jaanuarist kehtivasse Eesti Haigekassa (edaspidi *haigekassa*) tervishoiuteenuste loetellu (edaspidi *tervishoiuteenuste loetelu*) on lisatud mitmed uued elundite ja kudede transplantatsiooniga seotud teenused ning kaasajastatud olemasolevate teenuste nimetusi ja/või piirhindu.

Tervishoiuteenuste loetellu on lisatud järgmised transplantatsiooniga seotud teenused:

- Surnud doonori maksa käitlus siirdamiseks, sh maksa eemaldamine (kood 0Y2101);
- Maksa siirdamine (kood 0J2124),
- Surnud doonori kopsude käitlus siirdamiseks, sh kopsu eemaldamine (kood 100407);
- Kopsu siirdamine (koo 100408);
- Surnud doonori neerude käitlus siirdamiseks, sh neeru eemaldamine (kood 080304);
- Elusdoonori luukoe käitlus siirdamiseks (kood 020219);
- Surnud doonori luukoe käitlus siirdamiseks, sh luukoe eemaldamine (kood 030220);
- Vaskulaarkoe käitlus siirdamiseks, sh vaskulaarkoe eemaldamine (kood 020606);
- Kopsusiirdamise järgne ravimikomplekt 1.-10. päeval, ühe päeva raviannus (kood 354R);
- Kopsusiirdamise järgne ravimikomplekt 11.-42. päeval, ühe päeva raviannus (kood 355R);
- Kopsusiirdamise järgne ravimikomplekt 43.-90. päeval, ühe päeva raviannus (kood 356R);
- Maksasiirdamise järgne ravimikomplekt 1.-7. päeval, ühe päeva raviannus (kood 357R);
- Maksasiirdamise järgne ravimikomplekt 8.-35. päeval, ühe päeva raviannus (kood 358R);
- Neerusiirdamise järgne ravimikomplekt 1.-2. päeval, ühe päeva raviannus (kood 359R);
- Neerusiirdamise järgne ravimikomplekt 3.-30. päeval, ühe päeva raviannus (kood 360R).

Lisaks on muudetud silma sarvkesta võtmise ja siirdamisega seotud teenust. Seni kehtinud teenus „Silma sarvkesta võtmine ja siirdamise operatsioon“ (kood 2286K) kustutatakse ja selle asemele lisatakse kaks uut teenust „Surnud doonori silmade sarvkestade käitlus siirdamiseks, sh sarvkesta eemaldamine“ (kood 050914) ja „Silma sarvkesta siirdamine“ (kood 070911).

Lisaks eelnevalt nimetatud teenustele jäävad tervishoiuteenuste loetellu järgmised teenused, millel muudetakse piirhindu:

- Neeru siirdamine (kood 080303);
- Elusdoonori neeru eemaldamine siirdamiseks (kood 050310).

Tervishoiuteenuste loetelust kustutatakse seoses ülaltoodud uute teenuste lisamisega järgmised teenused:

- *Kadaver* – neerudoonori ja doonorneerude ettevalmitus siirdamiseks (kood 2283K);
- *Kadaver* – neerudoonori ettevalmistus (kood 2284K);
- *Kadaver*- doonorneerude eemaldamine (kood 040313);
- Organdoonori ravi (kood 7732).

Teenuste piirhinnad ei sisalda transplantatsiooni koordinaatorite tööjõukulu.

1. Kodeerimine ja raviarve vormistamine doonori käitluse ja elundi käitluse korral

Patsiendile, kellest võib saada potentsiaalne doonor, avatakse uus raviarve alates hetkest, mil hakkavad tekkima reaalsed, doonorlusega seotud lisakulud ning seda hetke ei pea otseselt siduma ajusurma protokoll koostamisega. Samal hetkel, kui avatakse doonori arve, lõpetatakse patsiendi arve. Seejuures kõik teenused, mis on seotud patsiendi tegevustega enne doonorlusega seotud tegevuste alustamist näidatakse patsiendi raviarvel. Voodipäevad näidatakse sellel raviarvel, kummaga need on valdavalt seotud.

Doonori raviarvele märgitakse RHK-10 alusel diagnoosi kood vastavalt sellele, mis elundi- või koedonor patsient on. RHK-10 on vastavad koodid sõltuvalt elundist või koest toodud peatüki Z52 alajaotuse juures (Z52.0-Z52.9).

Doonori raviarvele märgitakse kõik doonori käitluseks osutatud teenuste koodid ning elundi käitluse operatsiooni kood. Operatsiooni koodile vastava NCSP koodi märkimisel lähtutakse NCSP peatükis Y (organite või kudede eemaldamine transplantatsiooniks) toodud koodidest.

Surnud doonoriga seotud teenuste kohta esitab raviarve haigekassale Tartu Ülikooli Kliinikum (SA TÜK) (seda nii doonori käitluse kui ka kudede ja organite käitluse korral).

Kui elund või kude eemaldatakse elusdoonorilt, siis märgitakse operatsiooni kood elusdoonori raviarvele ning arve esitab raviasutus, kus doonorile teenust osutati.

Diagnoosi koodi märkimisel lähtutakse RHK-10 peatüki Z52 alajaotuses toodud diagnoosikoodidest. NCSP koodi märkimisel lähtutakse NCSP peatükis Y toodud koodidest, mis on seotud organi eemaldamisega elusdoonorilt.

Transplantatsiooni teenuste kodeerimisel raviarvele, tuleb tähelepanu pöörata teenuse nimetuses toodud elundi ainsuse ja mitmuse kasutamisele. Juhul, kui elundi nimetus on mitmuses, on teenuse piirhinda arvestatud mõlema elundiga seotud kulud.

Näide 1: Surnud doonorilt eemaldatakse neerud.

Õige on kodeerida: surnud doonori neerude käitlus siirdamiseks, sh neeru eemaldamine kood 080304 x1.

Vale on kodeerida: surnud doonori neerude käitlus siirdamiseks, sh neeru eemaldamine kood 080304 x2.

Elundite käitluse teenustele ei rakendu simultaanoperatsiooni koefitsienti. See tähendab, et kõik ka samas anatoomilises piirkonnas osutatud elundi käitluse teenused märgitakse raviarvele x1.

Näide 2: Doonorilt eemaldatakse neerud, maks, mõlema silma sarvkestad ja luukude.

Õige on kodeerida:

- Surnud doonori neerude käitlus siirdamiseks, sh neeru eemaldamine (080304) x 1;
- Surnud doonori maksa käitlus siirdamiseks, sh maksa eemaldamine (kood 0Y2101) x 1;
- Surnud doonori silmade sarvkestade käitlus siirdamiseks, sh sarvkesta eemaldamine“ (kood 050914) x 1;
- Surnud doonori luukoe käitlus siirdamiseks, sh luukoe eemaldamine (kood 030220) x 1.

Vale on kodeerida:

- Surnud doonori neerude käitlus siirdamiseks, sh neeru eemaldamine (080304) x 1;45
- Surnud doonori maksa käitlus siirdamiseks, sh maksa eemaldamine (kood 0Y2101) x 0;
- Surnud doonori silmade sarvkestade käitlus siirdamiseks, sh sarvkesta eemaldamine (kood 050914) x 0;
- Surnud doonori luukoe käitlus siirdamiseks, sh luukoe eemaldamine (kood 030220) x 0.

Näide 3. Doonor on SA PERis, sarvkestad eemaldab AS ITK, vaskulaarkoe eemaldab SA PER ning neerud eemaldab SA TÜK.

Doonori kohta esitatakse haigekassale 1 raviarve. Raviarve kõigi doonori tegevuste kohta esitab SA TÜK.

Näide 4: Hulgiorgandoonor SA TÜK-is, kellelt eemaldatakse sarvkestad, toruluud, neerud, maks ja kopsud. Kopsud saadetakse Austriasse.

Tekib üks raviarve, millele on märgitud doonori käitluse, kudede ja elundite eemaldamise teenused, v.a kopsude eemaldamise ja kopsu doonorile vajalikud spetsiifilised uuringud. See esitatakse haigekassale. Selles osas, kuidas toimub riigipiiriülesel organite vahetusel rahastamine, puuduvad ühtsed juhiseid, kuna Eestis ei ole see teema õigusaktides veel reguleeritud. Haigekassa hinnangul peaks tasuma elundi eemaldamise ja sellega seoses vajalike teenuste eest see riik, kelle inimene organi saab, juhul kui rahvusvaheliste lepingutega ei lepita kokku teisiti.

Näide 5. Potentsiaalne doonor SA PERis, lähedased doonorluseks nõusolekut ei anna. Tegevusi doonori ettevalmistamiseks juba alustatud.

Arveid tekib 2 – üks patsiendi tegevuste kohta ning üks doonori tegevuste kohta. Patsiendi tegevuste kohta esitab raviarve SA PER ning doonori tegevuste kohta SA TÜK. Esimesel raviarvel on kõik need teenused, mis on seotud patsiendiga ning teisel need teenused, mida on tehtud doonori ettevalmistuseks.

Doonori käsitluse ja elundi käitlusega seotud ravijuhud ja vastavad kulud planeeritakse RRLi lissasse 12. Erandiks on need doonori käsitluse juhud, mille käigus ei teostata organi eemaldamise operatsiooni. Need kulud rahastatakse RRLi lisa 3 alusel.

2. Kodeerimine ja raviarve vormistamine elundi siirdamise korral

Elundi siirdamise teenused märgitakse retsiipiendi raviarvele. Teenuste kodeerimisel raviarvele tuleb arvestada, et kahe kopsu või kahe neeru siirdamisel võib neid teenuseid märkida raviarvele kaks korda ja neile ei rakendata simultaanoperatsiooni koefitsienti.

Näide 6: Retsiipiendile siiratakse kaks neeru.

Õige on kodeerida: Neeru siirdamine (kood 080303) x 2.

Elundite siirdamise teenust sisaldavale raviarvele märgitakse kõik need teenused, mida osutatakse retsiipiendile siirdamise ettevalmistamisel ning siirdamise järgselt.

Kopsu siirdamist sisaldavale raviarvele märgitakse koodidega 354R, 355R ja 356R tähistatud ravimikomplektid lähtudes nende tegelikest kasutamise päevadest, arvestades tervishoiuteenuste loetelus kehtestatud piiranguid.

Maksa siirdamist sisaldavale raviarvele märgitakse koodidega 357R ja 358R tähistatud ravimikomplektid lähtudes nende tegelikest kasutamise päevadest, arvestades tervishoiuteenuste loetelus kehtestatud piiranguid.

Neeru siirdamist sisaldavale raviarvele märgitakse koodidega 359R ja 360R tähistatud ravimikomplektid lähtudes nende tegelikest kasutamise päevadest, arvestades tervishoiuteenuste loetelus kehtestatud piiranguid.

Näide 6: Patsiendile tehti kopsu siirdamine ning ta saab ravimeid 90 päeva.

Õige on kodeerida:

- kopsu siirdamine (kood 100408) x1,
- kopsusiirdamise järgne ravimikomplekt 1.-10. päeval, ühe päeva raviannus (kood 354R) - maksimaalselt x10 ;
- kopsusiirdamise järgne ravimikomplekt 11.-42. päeval, ühe päeva raviannus (kood 355R) – maksimaalselt x32 ;
- kopsusiirdamise järgne ravimikomplekt 43.-90. päeval, ühe päeva raviannus (kood 356R) – maksimaalselt x48.

Näide 7: Patsiendile tehti kopsu siirdamine ja ta sureb 35 päeval peale operatsiooni.

Õige on kodeerida:

- kopsu siirdamine (kood 100408) x1;
- kopsusiirdamise järgne ravimikomplekt 1.-10. päeval, ühe päeva raviannus (kood 354R) - x 10;

- kopsusiirdamise järgne ravimikomplekt 11.-42. päeval, ühe päeva raviannus (kood 355R) – x 25.

Kui patsient viibib siirdamist läbi viinud raviasutuses lühemalt ning ravimikomplektide kasutamine jätkub ambulatoorselt või mõnes teises raviasutuses, siis esitatakse ravimite kohta ambulatoorne raviarve elundi siirdanud raviasutuse poolt. Kui patsient viibib ravil kauem, siis vastavaid siirdamise järgseid ravimikomplekte võib esitada raviarvel kuni ravimikomplekti nimetuses esitatud maksimaalse päevade arvuni arvates siirdamise operatsiooni teostamisest.

Näide 8: Patsiendile siirdati üks neer SA TÜK-is. 15.-st postoperatiivsest päevast jätkub retsiptiendi ravi AS LTK nefroloogiakeskuses ning see jätkub 30. päevani.

SA TÜK-is tekib 2 raviarvet:

- statsionaarne raviarve, mis sisaldab muuhulgas järgmisi teenuseid:
 - neeru siirdamine (kood 080303) x1;
 - neerusiirdamise järgne ravimikomplekt 1.-2. päeval, ühe päeva raviannus (kood 359R) x2;
 - neerusiirdamise järgne ravimikomplekt 3.-30. päeval, ühe päeva raviannus (kood 360R) x 12.
- ambulatoorne raviarve, mis sisaldab ainult järgmisi teenuseid
 - neerusiirdamise järgne ravimikomplekt 3.-30. päeval, ühe päeva raviannus (kood 360R) x 16.

Elundi siirdamisega seotud ravijuhud ja vastavad kulud planeeritakse ravi rahastamise lepingu lisasse 12.

3. Kodeerimine ja raviarve vormistamine kudede käitluse ja siirdamise korral

Kudede käitluse teenused märgitakse doonori raviarvele. Elusdoonori puhul ei märgita kudede käitluse teenuseid patsiendi raviarvele, vaid nende kohta esitatakse eraldi doonori raviarve. Luukoe ja vaskulaarkoe puhul sisaldavad teenuste piirhinnad kõiki ressursse, mis on vajalikud ühelt doonorilt koe eemaldamiseks. Seetõttu võib märkida järgmisi teenuseid ühe doonori raviarvele ainult üks kord:

- Elusdoonori luukoe käitlus siirdamiseks (kood 020219);
- Surnud doonori luukoe käitlus siirdamiseks, sh luukoe eemaldamine (kood 030220);
- Vaskulaarkoe käitlus siirdamiseks, sh vaskulaarkoe eemaldamine (kood 020606);
- Surnud doonori silmade sarvkestade käitlus siirdamiseks, sh sarvkesta eemaldamine (kood 050914).

Näide 9: Surnud doonorilt eemaldatakse luukude kolmest erinevast piirkonnast.

Õige on kodeerida: Surnud doonori luukoe käitlus siirdamiseks, sh luukoe eemaldamine (kood 030220) x1.

Vale on kodeerida: Surnud doonori luukoe käitlus siirdamiseks, sh luukoe eemaldamine (kood 030220) x3.

Näide 10: Elusdoonorilt eemaldatakse luukude suure liigese endoproteesimise operatsioonil.

Õige on kodeerida:

Patsiendi raviarvel

- Suure liigese endoproteesimise operatsioonil (kood 070201) –x1;

Doonori raviarvel

- Elusdoonori luukoe käitlus siirdamiseks (kood 020219) –x 1.

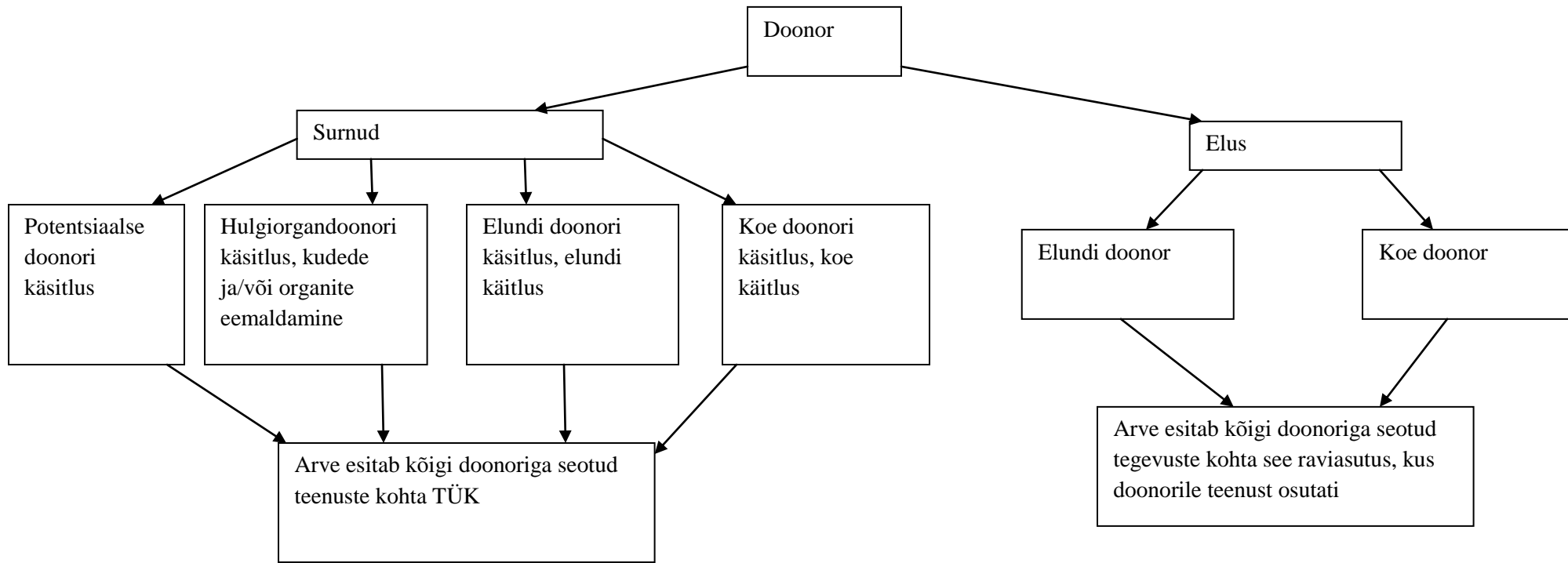
Näide 11. Doonor on AS LTKs, sarvkestad eemaldab ja siirdab AS ITK.

Doonorile tekib üks raviarve, mille esitab haigekassale SA TÜK, kuna tegemist on surnud doonoriga. Siirdamise teenuste kohta esitab raviarve AS ITK:

Kui patsiendile siirdatakse korraga mõlema silma sarvkestad, siis märgitakse koodiga 070911 tähistatud tervishoiuteenust raviarvele kaks korda ning sel juhul ei rakendata simultaanoperatsiooni koefitsienti.

Kudede käitluse ja siirdamisega seotud ravijuhud ja vastavad kulud planeeritakse ravi rahastamise lepingu lisasse 3.

Doonori käsitus, kudede ja elundite käitlus - raviarvete esitamine

Elundi või koe siirdamisel raviarvete esitamine

